HATIRLA ÇÖZ

Konuyu İzle

KADER İNANCI

Kaza ve Kader İnancı

KADER

Allah'ın (c.c.) sonsuz ilmi ve kudretiyle, kâinatta olmuş ve olacak olan her şeyi takdir etmesidir.

Allah'ın (c.c.); varlıkları istediği şekilde yaratması, insanların özgür iradeleriyle yapacaklarını önceden bilmesi ve düzenlemesidir.

İLİM
Allah'ın (c.c.) gerek görünen ve algılanan, gerekse görünüp algılanmayan âlemi, nesne ve olayları bilmesidir.

KUDRET
Allah'ın (c.c.) her şeye gücünün yetmesidir.

İRADE
Allah'ın (c.c.) dilemesi ve dilediğini istediği gibi yapmasıdır.

Bir şeyin ölçüsü

Ölçüye göre tayin ve tespit etmek

Belirli uyuma göre düzenlemek

Miktar ve kıymet

"O, karanlığı yarıp sabahı çıkarandır. Geceyi dinlenme zamanı, Güneşi ve Ayı da ince birer hesap ölçüsü kıldı. Bütün bunlar mutlak güç sahibinin, hakkıyla bilenin takdiridir (ölçüp biçmesidir)." (En'âm suresi, 96. ayet)

KAZA

Ezelde bilinen ve takdir edilen şeyin zamanı geldiğinde Allah (c.c.) tarafından yaratılmasıdır.

Gerçekleştirmek, yerine getirmek

Tamamlamak

Hüküm

Emir

"Böylece onları, iki günde (iki evrede) yedi gök olarak yarattı ve her göğe kendi işini bildirdi. En yakın göğü kandillerle süsledik ve onu koruduk. İşte bu, mutlak güç sahibi ve hakkıyla bilen Allah'ın takdiridir." (Fussilet suresi, 12. ayet)

SÜNNETULLAH (EVRENDEKİ YASALAR)

FİZİKSEL YASALAR:
Deney, gözlem ve araştırmalar sonucu insanlar tarafından tespit edilir. Yağmurun yağması, gece ve gündüzün birbirini takip etmesi, ısınan suyun buharlaşması gibi olaylar Allah'ın (c.c.) koyduğu fiziksel yasaların bir sonucudur.

"Gece de onlar için bir delildir. Gündüzü ondan çıkarırız, bir de bakarsın karanlık içinde kalmışlardır. Güneş de kendi yörüngesinde akıp gitmektedir. Bu, mutlak güç sahibi, hakkıyla bilen Allah'ın takdiri (düzenlemesi)dir. ..." (Yâsîn suresi, 37-40. ayetler)

BİYOLOJİK YASALAR:
Canlıların doğması, gelişmesi ve üremesi gibi olaylar biyolojik yasalar kapsamında değerlendirilir. Yüce Allah bitki, hayvan ve insanların yapı ve işlevlerini biyolojik yasalara bağlı kılmıştır.

"Allah sizi topraktan, sonra nutfeden yarattı. Sonra da sizi birbirinize eş kıldı. O'nun bilgisi olmadan hiçbir dişi ne gebe kalır ne doğurur..." (Fâtır suresi, 11. ayet)

TOPLUMSAL YASALAR:
Toplumun sağlıklı bir şekilde varlığını sürdürebilmesi için uyması gereken yasalara toplumsal yasalar denir. Kur'an'da toplumsal yasalar, geçmiş milletlerin başından geçen olaylarla anlatılmaktadır. Peygamberler insanlara bu yasalara uymayı öğütlemiştir. Bu öğütlere göre yaşayan topluluklar huzur bulmuş, uymayanlar ise birçok toplumsal sorunla karşılaşmışlardır.

"Şüphesiz Allah, adaleti, iyilik yapmayı, yakınlara yardım etmeyi emreder; hayâsızlığı, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor." (Nahl suresi, 90. ayet)

***

"Onlar yeryüzünde gezip kendilerinden öncekilerin sonunun nasıl olduğuna bakmazlar mı?..." (Fâtır suresi, 44. ayet)

HATIRLA ÇÖZ

Konuyu İzle

KADER İNANCI

İnsanın İradesi İlmi Sorumluluğu ve Kader Arasındaki İlişki

İNSAN

İLMİ

İLİM: Allah (c.c.) kendi ilminden insana da bahşetmiştir. İnsan bu ilimle Allah'ın (c.c.) emir ve yasaklarını bilir. "Bu Kur'an; kendisiyle uyarılsınlar, Allah'ın ancak tek ilah olduğunu bilsinler ve akıl sahipleri düşünüp öğüt alsınlar diye insanlara bir bildiridir." (İbrâhîm suresi, 52. ayet)

AKLI

AKIL: İnsan, aklını kullanarak seçimlerde bulunur. Aklı sayesinde iyi ile kötüyü, doğru ile yanlışı ayırt edebilir. Hak ile batıl arasındaki ayrımı fark eder. "... Aklınızı kullanmıyor musunuz?" (Mü'minûn suresi, 80. ayet)

SORUMLULUĞU

SORUMLULUK: Bir kimsenin verdiği kararların sonuçlarını üstlenmesi, yaptığı ya da yapması gerekirken yapmadığı işlerden dolayı hesap vermek zorunda olmasıdır. "Kim iyi bir iş yaparsa faydası kendisinedir ve kim kötülükte bulunursa zararı kendisinedir..." (Fussilet suresi, 46. ayet)

İRADESİ

İRADE: Allah (c.c.), insanı akıllı bir varlık olarak yaratmış, ona seçme ve tercihte bulunma imkânı sağlayan irade vermiştir. Dileme, tercih etme, karar verme ve bunlar için gerekli güç ve yeteneğe sahip olmayı ifade eden irade; küllî ve cüzî olmak üzere ikiye ayrılır.

İnsan akıl ve irade sahibi bir varlıktır.

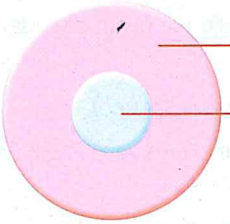
İnsana düşünme yeteneği verilmiştir.

İnsana vahiyle doğru yol gösterilmiştir.

İnsan özgür bir varlıktır.

İnsan eylemlerinden sorumludur.

Külli İrade:
Allah'ın (c.c) istediğini istediği gibi dilemesi ve seçmesi olan küllî irade Allah'ın (c.c) mutlak ve sınırsız iradesidir. Küllî irade, her şeye hâkim olan, her şeyi içine alan iradedir.



Cüzi İrade:
Allah (c.c.) tarafından insana verilen sınırlı özgürlük ve insanın tercih etme kabiliyetidir.

KÜLLÎ İRADE

- Allah'a özeldir.
- Sınırsızdır.

CÜZ-î İRADE

- İnsanlara özeldir.
- Sınırlıdır.

Yüce Allah insana tercihlerini doğru bir şekilde yapması için rehber olmak üzere peygamberler ve ilahî kitaplar göndermiştir. Bütün bu imkânları insana bahşeden Allah (c.c.), onun seçimlerini de özgür iradesine bırakmıştır. Bu bilinçle hareket eden insan "Kaderim böyleymiş, ne yapsam boş!" gibi söylemlerle sorumluluktan kurtulamayacağını bilmelidir. Aklını ve iradesini doğru yönde kullanmalı; yapacağı işlerin hayır mı şer mi olduğunun, tercihlerinin onu cezaya mı yoksa mükâfata mı götüreceğinin hesabını yapmalıdır. Özgürlükle sorumluluk arasında doğrudan bir ilişki olduğunu unutmamalıdır.